

Kongens gull til Asbjørn Sorteberg

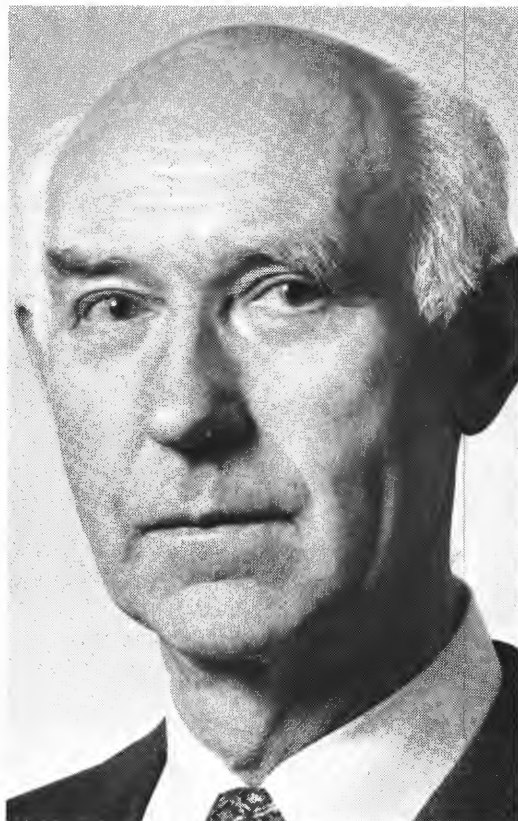
Professor Asbjørn Sorteberg er tildelt H. M. Kongens fortjenstmedalje i gull.

Det er i første rekke Sortebergs fremragende innsats ved utbyggingen av forsøksgården Moldstad på Smøla og den grunnleggende forskningen for å få tilfredsstillende resultater av jroddbruket på Smølamyrene, som har gjort ham fortjent til denne høye utmerkelse.

Overrekkelsen av gullmedaljen foregikk under en sammenkomst i Oslo 10. desember 1981. Det norske jord- og myrselskaps styreformann, fylkesmann Thorstein Treholt, som foresto overrekkelsen, uttalte bl.a. følgende:

«Sorteberg er en fremragende fagmann som har utført et fortjenstfullt forskerarbeid. Jeg betrakter også Sorteberg som en venn med menneskelige egenskaper som jeg setter høyt. I denne forsamling er det unødvendig å bruke mye tid på Sortebergs vita og hans innsats: Etter endt utdanning ved Norges Landbrukshøgskole ble Sorteberg i 1937 ansatt som bestyrer ved Ny Jords forsøks- og demonstrasjonsgård på Smøla. Selskapet hadde i begynnelsen av 1930-åra kjøpt store arealer for bureising på Smølamyrene. Arbeidsløshet og manglende muligheter for det nødvendige til livets opphold preget den gang samfunnet på øya.

Bureising på de bløte Smølamyrene som samtidig var fattig på plantenæringsstoffer, viste seg imidlertid å være særdeles problematisk. Av forskjellige årsaker, bl.a. myrjordas mangel på viktige næringsstoffer for planter og dyr, holdt bureisersamfunnet på å bryte sammen. Det ble vedtatt å opprette en forsøks- og demonstrasjonsgård for å hjelpe fram bureisingen. Oppbyggingen av gården tok til i 1937 med Asbjørn Sorteberg som leder.

Følgende ble fremhevet som primære oppgaver for virksomheten ved forsøks- og demonstrasjonsgården:

«Undersøkelse av myras synking etter grøfting og dyrking, forsøk med ulike grøfteavstander, ulike dyrkingsmåter og ulike frøblandinger, forsøk med gjødsling og kalking, sammenligning av ulike driftsmåter og undersøkelser for å finne botemidler mot visse mankelsykdommer på husdyra, som en har mistanke om må stå i forbindelse med kvaliteten av det heimeavla fôret. Gården skal dertil

være til støtte for bureiserne ved at forsøksresultatene også blir fulgt opp og demonstrert i praksis.»

Det pionerarbeid som Sorteberg tok til med på Smøla hadde myr av dårligste kvalitet som grunnlag. Sorteberg tok selv plass i en enroms hytte. Utbyggingen av gårdens driftsbygninger og lokaliteter for forsøksarbeidet måtte gå foran bestyrerboligen. Det ble flere år som hytteboer for forsøksleder Sorteberg, som også var administrativ leder av utbyggingen og forsøksvirksomheten. Det er sagt at Sortebergs nøysomhet for egen person vakte forundring selv under de forhold som den gang rådde.

Etter 10 år som forsøksleder på Smøla ble Sorteberg i 1948 ansatt som fylkesagronom i Rogaland og i 1949 ble han ansatt som forsøksleder ved Institutt for jordkultur ved NLH. I 1962 ble han utnevnt til professor ved NLH og leder av Institutt for jordkultur. I dette embetet virket han til han søkte avskjed ved oppnådd aldersgrense i 1979.

Professor Arnor Njøs har overfor Kongen understreket at Sorteberg gjennom hele sin karriere har hatt god kontakt med veiledningstjenesten og bøndene. Han fremhever at dette har vært meget nyttig for arbeidet med å ta opp viktige problemstillinger og det har ført til at han har vært en svært avholdt froster. I forbindelse med Sortebergs fratreden som professor ved NLH utarbeidet professor Ødelien en oversikt over Sortebergs skriftlige arbeider. Listen teller over 65 verdifulle publikasjoner. Listen kan nå tilføyes flere nye titler.

Professro Asbjørn Sorteberg har nedlagt et meget omfattende forskerarbeid og publisert sine resultater på en fremragende måte. Hans innsats har vært av meget stor betydning for norsk land-

bruk. For dyrking av myr i kyststrøkene er hans arbeid uerstattelig. Han har vært en av våre lands dominerende forskere vedr. plantenes næringsforsyning.

Jeg nevner også hans store arbeid for å klarlegge myrsynkingsproblematikken. Han har vært en flittig skribent og mye nyttet foredragsholder. Han har vært medlem av en lang rekke faglige komiteer og utvalg og har bl.a. representert Norge og vårt selskap ved en rekke konferanser og kongresser i utlandet.

Det norske jord- og myrselskap har særlig god grunn til å takke professor Asbjørn Sorteberg for hans faglige bistand, for hans nøkternhet og for hans vilje og evne til samarbeid som forsker og styremedlem.

Om Sorteberg har hatt mange og viktige oppdrag sitter jeg igjen med en følelse av at virksomheten på Smøla står i en særstilling og hans hjerte særlig nær. Her begynte han som ung idealist i en vanskelig tid. Her fristet den fordringsløse forsøksleder de samme kår som de mennesker som han skulle gi bistand til. Her fant han sin livsledsager og her ønsker befolkningen ham alltid hjertelig velkommen tilbake.»

Vi vil også her i tidsskriftet *Jord og Myr* få gratulere Asbjørn Sorteberg med denne æresbevisning som er vel frotjent. Det er nok å henvise til Sortebergs lange rekke av vitenskapelige publikasjoner som teller over 70 forskjellige utgivelser. Sortebergs forskerarbeid har i stort monn vært med å muliggjøre jorddyrking og produksjon av matvarer under ugunstige forhold.

Vi gratulerer igjen hjerteligst med den høye utmerkelsen.

Red.